

Aprendre la democràcia

Published by [Interacció](#) [1] on 06/09/2018 - 23:52 | Last modification: 15/06/2026 - 15:43

El marc de competències del Consell d'Europa i el paper de la cultura en la formació ciutadana

La democràcia acostuma a associar-se a institucions, eleccions, lleis o sistemes de representació. Amb menys freqüència ens preguntem quines capacitats necessiten les persones per viure democràticament. Aquesta és la qüestió que aborda *Competencies for Democratic Culture: Living Together as Equals in Culturally Diverse Democratic Societies*, un informe del Consell d'Europa que proposa un marc de referència per a l'educació democràtica.

El document parteix d'una constatació que avui continua plenament vigent. Les societats europees afronten reptes relacionats amb la polarització, la desconfiança institucional, els discursos d'odi, les discriminacions i les dificultats de convivència en contextos culturalment diversos. Davant d'aquest escenari, el Consell d'Europa defensa que la democràcia no es pot sostenir únicament amb normes i procediments. Necessita ciutadans capaços de participar-hi activament.

L'aportació principal de l'informe és la definició d'un conjunt de competències que permeten aquesta participació. El model s'organitza al voltant de quatre dimensions: valors, actituds, capacitats i coneixements. Entre els elements que considera fonamentals hi ha el respecte als drets humans, la valoració de la diversitat cultural, la responsabilitat cívica, l'autonomia personal, l'empatia, la cooperació, el pensament crític i la comprensió dels processos socials i polítics.

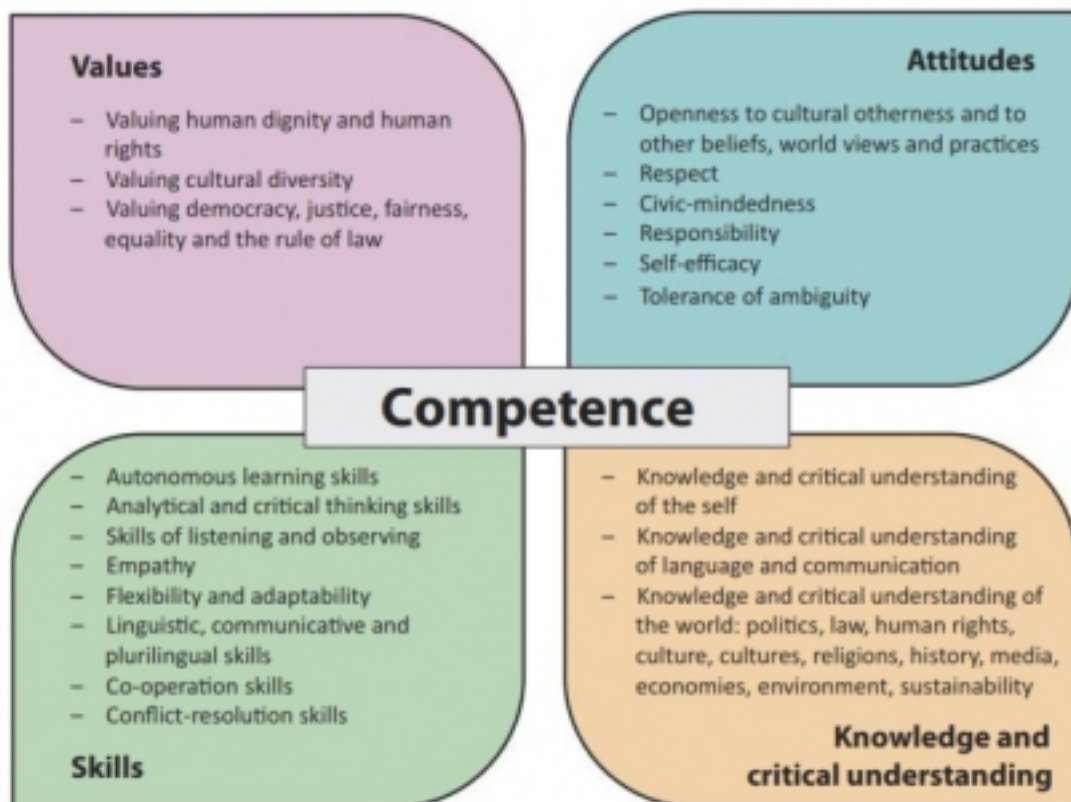

Educar per a la democràcia implica treballar valors, actituds, capacitats i coneixements de manera integrada.

Llegit des del camp cultural, l'interès del document va més enllà de l'àmbit educatiu. El marc planteja una idea de cultura que no es limita a les pràctiques artístiques ni al patrimoni. Entén la cultura com el conjunt de recursos, experiències, referències i formes de vida que permeten a les persones interpretar el món i relacionar-se amb els altres. Aquesta aproximació situa la cultura en el centre de la construcció democràtica i de la convivència intercultural.

Alhora, l'informe evita una lectura simplista de l'educació democràtica. Les competències individuals són necessàries, però no suficients. El text adverteix que la participació democràtica no prospera si no existeixen institucions adequades, garanties jurídiques i polítiques capaces de reduir les desigualtats i les discriminacions estructurals. Formar ciutadans democràtics requereix també construir societats democràtiques.

Aquest és probablement un dels aspectes més valuosos del document. La democràcia no es presenta com una responsabilitat exclusiva dels sistemes educatius ni com una qüestió de comportaments individuals. És el resultat d'una relació permanent entre aprenentatges, institucions i condicions socials.

La cultura democràtica no depèn només de les competències personals; també necessita institucions i condicions socials que la facin possible.

En el context d'[Interacció 2018](#) [2], dedicat a explorar els vincles entre cultura, educació i humanitat, aquest informe aporta un marc especialment suggeridor. Si la democràcia s'aprèn, la pregunta que continua oberta és on s'aprèn. A les escoles, sens dubte. També als equipaments culturals, a les biblioteques, a les entitats, als projectes comunitaris i als espais de trobada on les persones aprenen a escoltar, deliberar, discrepar i conviure.

Potser aquesta és una de les idees que millor resisteix el pas del temps: la democràcia no és només una forma de govern. És una pràctica cultural que necessita ser cultivada, transmesa i renovada constantment.

Referència

Council of Europe. (2016). *Competences for democratic culture: Living together as equals in culturally diverse democratic societies*. Council of Europe Publishing. <https://rm.coe.int/16806ccc07> [3]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: educació i cultura

Tags: drets culturals

Tags: diversitat cultural

Tags: governança cultural

Tags: valor públic de la cultura

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2018/aprendre-democracia>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/categories-dapunts/activitats-interaccio/interaccio-jornades/interaccio-2018>

[3] <https://rm.coe.int/16806ccc07>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/7738>